

NUORTEN RAHOITUKSEN TARVE ENSIASUNNON OSTOON

Riskilä Tiia

Opinnäytetyö

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi (AMK)

2016

Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja
hallinnon ala
Liiketalouden koulutusohjelma
Tradenomi (AMK)

Tekijä	Tiia Riskilä	Vuosi	2016
Ohjaaja	Antti Ovaskainen		
Työn nimi	Nuorten rahoituksen tarve ensi asunnon ostoon		
Sivu- ja liitemäärä	44 + 3		

Opinnäytetyöni aiheena on nuorten rahoituksen tarve ensi asunnon ostoon. Työni on tilannekartoitus nuorten rahoitus tarpeesta, näkökulmana käytän omistusasunnon ostoa. Tilannekartoituksella haluan ottaa selvää, onko asunnon osto vielä tällä hetkellä nuorten mielessä vai onko se vasta kaukainen haave. Miten nuoret valmistautuvat asunnon ostoon? Kuinka moni nuori haluaa edes ostaa oman asunnon vai onko vuokralla asuminen sittenkin mieluisampi vaihtoehto? Samalla selvitän nuorten mielteet tämän hetkisestä taloustilanteesta ja sen vaikutuksesta heidän työnsaantimahdollisuuksiin.

Tutkimuksessani toteutan tilannekatsauksen nuorten asunnon osto mielteistä sekä selvitän säästävätkö nuoret tällä hetkellä. Tilannekatsauksen toteutin webropol-ohjelmalla. Kyselyn lähetin sähköpostitse Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoille. Kyselyssäni oli 17 kysymystä ja vastauksia sain kaikkiaan 261. Kyselyn toteutin helmikuussa 2016.

Opinnäytetyöni teoria-osiossa tuon esille rahoituksen teoriaa, erilaisia rahoitusmuotoja sekä käsittelen erilaisia säästämisvaihtoehtoja. Suurimman tiedon lähteen työhöni olen saanut nuorille suunnatulla kyselyllä. Opinnäytetyölläni ei ole toimeksiantajaa, mutta työelämän näkökulmaa tuon työhöni Nordean konttorin johtajan haastattelulla. Haastattelussa keskustelimme kyselyssä nousseista teemoista.

Tutkimusmenetelmäni on kvalitatiivisen sekä kvantitatiivisen yhdistelmä. Tutkimukseni on harkinnanvarainen näyte nuorten mielteistä liittyen ensiasunnon ostoon.

School of
Business and Administration
Programme of Business Economics
Bachelor of Business Administration

Author	Tiia Riskilä	Year	2016
Supervisor	Antti Ovaskainen		
Subject of thesis	Young people need to finance the purchase of a first home		
Number of pages	42 + 3		

The subject of the thesis is the need of young people to finance their first home. This thesis is a survey about the financing, and the perspective is the first-time home buyer. Is home buying at the moment in the young person's mind or is it a distant dream? How do young people prepare to buy own residence? How many young people want to buy their own residence or is renting a better alternative? What do young people think about the current financial situation and how does it influence finding work?

The research discusses what young people think about buying their own residence and how they save money for the future. This questionnaire was carried out with the webropol programme and sent by email to all students at Lapland University of Applied Sciences. The questionnaire included 17 questions and 261 respondents answered. The study was conducted in February 2016.

The theoretical part of the thesis includes theory of financing, different financing forms and also saving options. The largest information for this thesis is from the questionnaire. There is no commissioner of the thesis, but there is working life perspective from the Office Manager of Nordea Bank Rovaniemi. The interview dealt with themes in the survey.

This thesis is connected to the two research methods, qualitative and quantitative. Research is discretionary sample about what young people think about buying their first own residence.

Key words financing, saving, buying residence, financial situation

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 TAVOITE JA TYÖMENETELMÄT	2
2.1 Ongelma ja tavoite	2
2.2 Tiedonhankinta	3
3 RAHOITUKSEN HANKINTA	6
3.1 Yleistä	6
3.2 Rahoitusmuodot	7
3.3 Rahoituksen myöntäminen	9
4 SÄÄSTÄMISMUODOT	12
4.1 Koroton säästötili	72
4.2 Asp-tili	12
4.3 Rahastot	124
4.4 Osakesijoittaminen	16
5 TILANNEKARTOITUS	17
5.1 Aineiston analysointi	17
5.2 Tulosten tulkinta	28
6 RAHOITUSASiantuntijan haastattelu	35
7 POHDINTA	38
LÄHTEET	40
LIITTEET	42

KUVIOLUETTELO

Kuvio 1. Ikä jakauma

Kuvio 2. Oletko tällä hetkellä työelämässä?

Kuvio 3. Säästätkö tällä hetkellä?

Kuvio 4. Jos vastasit kyllä, millä tavalla?

Kuvio 5. Tiedätkö mikä asp-tili on?

Kuvio 6. Oletko suunnitellut oman asunnon ostoa?

Kuvio 7. Jos vastasit kyllä, onko sinulla mahdollista takaajaa lainaa varten?

Kuvio 8. Onko sinulla kokemuksia rahoituksen hankkimisesta?

Kuvio 9. Koetko rahoituksen saamisen haastavaksi?

Kuvio 10. Jos vastasit kyllä, miksi?

Kuvio 11. Jos suunnittelet oman asunnon ostoa olisiko kohde?

Kuvio 12. Vastauksia lainan takaisin maksuun

Kuvio 13. Mikä on suurin esteesi oman asunnon ostoon?

Kuvio 14. Uskotko tämän hetkisen heikon taloustilanteen vaikuttavan työnsaantimahdollisuuksiisi?

Kuvio 15. Miesten ja naisten säästämiseroavaisuudet

Kuvio 16. Miesten ja naisten tietoisuus asp-tilistä

Kuvio 17. Tiedot miesten ja naisten mahdollisista takaajista

Taulukko 1. Miten turvaisit lainan takaisin maksun?

Taulukko 2. Taloudelliset näkemykset

1 JOHDANTO

Monet kokevat rahoituksen hankkimisen haastavaksi ja tällä hetkellä pinnalla onkin käsirahan säästäminen eli oman pääoman tarve asuntoa ostettaessa. Opinnäytetyössäni haluankin tutkia etenkin nuorten näkökulmasta rahoituksen tarvetta, juuri ensi asunnon ostoon. Tutkimuksellani haluan toteuttaa tilannekartoituksen vuoden 2016 nuorten mielteistä. Opinnäytetyölläni ei ole toimeksiantajaa, mutta tuon työelämän näkökulmaa teemahaastattelemalla Nordean konttorinjohtajaa Tuula Niemelää.

Olen huomannut, että yhä useampi lähipiirissäni on puhunut siitä, ettei välttämättä halua ostaa omaa omistusasuntoa ja osa taas kokee vuokralla asumisen helpommaksi vaihtoehdoksi. Osa pitää asunnon ostoa kaukaisena haaveena ja osa taas on jo ostanut oman kohteen varsin nuorena. Haluankin selvittää, mitkä asiat nousevat pinnalle kyselyni avulla, joka on suunnattu nimenomaan nuorille, jotka eivät asu vielä omassa omistusasunnossa. Onko oman asunnon osto nuorten mielestä tärkeää vai onko vuokralla asuminen sittenkin mieluisempi vaihtoehto? Onko oman asunnon osto kaukainen haave vai konkreettinen asia lähiaikoina? Onko nuorten mielestä tärkeää säästää vai luottavatko he muualta saataviin vakuuksiin ja takaajiin? Kuinka hyvin nuoret tietävät rahoituksen hakemisesta?

Opinnäytetyöni idea lähti kiinnostuksestani pankkimaailmaan ja etenkin rahoitukseen. Urahaaveisiini kuuluukin tällä hetkellä juuri rahoituspuolella työskentely, joten opinnäytetyön aihe rahoitukseen liittyen tuntui luontevimmalta minulle. Työssäni haluan nostaa esille tärkeimpiä asioita liittyen ensiasunnon ostoon. Tuon tietoa rahoituksen hankkimisesta, tämän hetkisen tilannekatsauksen nuorten mielipiteistä, rahoitusasiantuntijan haastattelun sekä lopuksi pohdin opinnäytetyöni tuloksia.

2 TAVOITE JA TYÖMENETELMÄT

2.1 Ongelma ja tavoite

Opinnäytetyössäni haluan tuoda esille tilannekartoituksen nuorten rahoituksen tarpeesta, näkökulmana käytän ensi asunnon ostoa. Työlläni ei ole yhtä selkeää ongelmaa, vaan tarkoitukseni on saada useampaan kysymykseen vastaus, tilannekartoitusta hyödyntäen. Kuinka tärkeänä nuoret pitävät asunnon ostoa ja kuinka he varautuvat tuleviin lainaneuvotteluihin? Onko asunnon osto ja rahoituksen hankkiminen tärkeää tämän päivän nuorille? Aloittavatko nuoret ajoissa säästämisen asuntoa varten? Ovatko nuoret opiskelun ohessa työelämässä? Vaikuttaako Suomen epävarma taloustilanne asunto haaveisiin? Tulevatko nämä asiat edes nuorten mieleen vielä opiskeluaikoina? Kuinka rahoituksen saanti on muuttunut vuosien saatossa?

Tavoitteenani on tehdä tilannekartoitus nuorten rahoituksen tarpeista ensi asunnon ostoon. Lisäksi työssäni tuon esille tietoa rahoituksen hankkimisesta sekä säästämismuodoista. Työssäni hyödynnän webropol-ohjelmalla suoritettua kyselyä, jonka kohdistin Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoille, koulumme sähköpostin kautta. Kyselyn suoritin helmikuussa 2016.

Opinnäytetyössäni tuon esille kyselyni vastaukset, sekä analysoin niitä webropolia hyödyntäen. Haluan tuoda nousevia teemoja esille, joita ilmeni kyselyn vastausten myötä. Kyselyn jälkeen, toteutin teemahaastattelun Nordean konttorinjohtajalle Tuula Niemelälle. Haastattelun tavoitteena oli saada asiantuntijan näkökulmaa saamilleni vastauksille ja nouseville teemoille.

Haastattelun toteutin helmikuun lopussa ja kysely oli avoinna kaksi viikkoa. Kun olin sulkenut kyselyn ja saanut tarvittavat vastaukset otin Tuula Niemelään yhteyttä sopiakseni haastattelu ajan. Haastattelussa keskustelimme Tuula Niemelän kanssa, millaista oli rahoituksen hankkiminen ennen ja vertasimme sitä tähän päivään. Puhuimme tämänhetkisestä taloustilanteesta ja sen vaikutuksesta

asuntojen ostoon. Haastattelussa keskustelimme Tuulan kanssa kyselyni kysymyksiä ja niiden vastauksia. Haastattelu oli erittäin onnistunut ja sainkin hyviä neuvoja, mitkä ovat tärkeimpiä asioita rahoitusta hankkiessa.

2.2 Tiedonhankinta

Tutkimuksessani on hyödynnetty kahta tutkimusmenetelmää kvantitatiivista sekä kvalitatiivista. Kvantitatiivisessa eli määrällisessä tutkimuksessa käsitellään lukuja sekä määriä tutkittavan aiheen mukaan. (Kananen 2015, 197.) Työni sisältää kyselyn, joka on oleellinen kvantitatiivisessa työssä. Kvantitatiivinen tutkimus edellyttää jotain tietämystä aiheesta. Uskon kokemuksen pankkityöstä sekä kiinnostukseni rahoitusmaailmasta tuovan tietämystä tutkielmaan.

Kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmässä sovelletaan teoriasta käytäntöön malleja, tätä kutsutaan deduktioksi. Tutkimuksessa työ aloitetaan tutkimusongelmasta ja sen jälkeen aloitetaan tutkimuskysymysten muodostus. Kysymysten on tärkeää olla selkeitä ja monipuolisia, jotta tiedonkeruu onnistuisi mahdollisimman hyvin. (Kananen 2015, 197-202.)

Kvantitatiivisen tutkimuksen yleisin ongelma on huonosti valittu vastaajaryhmä, tämä aiheuttaa virheellisiä tuloksia. Kysymykset on laadittu huonosti, joka luo vastaajalle erilaisen kuvan mitä tutkija on halunnut. Tärkeää on myös tutkia työn luotettavuutta. (Kananen 2015, 197-202.)

Tutkimusmuodon etuna minulle on työn monipuolisuus. Työhöni saan useita näkökulmia kyselyn, haastattelun ja teorian yhdistämisellä. Kvantitatiivinen tutkimus ei eroa laadullisesta tutkimuksesta rakenteeltaan tai prosessiltaan, vaan ero tulee tutkimuksen lähtökohdasta. Esimerkiksi kyselylomake on yksi kvantitatiivisen tutkimustyön keino tutkia lähtökohtaa. (Kananen 2015, 197.)

Työssäni käytän kyselylomaketta yhtenä aineistonkeruumenetelmänä, joka onkin määrällisen tutkimuksen käytetyin menetelmä. Kysymysten tulee olla yksi-

tyiskohtaisia, avoimia tai strukturoituja. Avoimessa kysymyksessä ei ole vaihtoehtoja, kun taas strukturoiduissa kysymyksissä on vastaus vaihtoehdot. (Kananen 2015, 204.)

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa kuvaillaan todellista elämää ja sen avulla haetaan kokonaisvaltaista tietoa. Yksi laadullisen tutkimuksen aineistonkeruu menetelmistä on teemahaastattelu, jota käytin myös omassa tutkimuksessani. Teemahaastattelussa käytetään avoimen haastattelun ja lomakehaastattelun sekoitusta. Tyypillistä teemahaastattelussa on tietoisuus teemasta, mutta kysymyksille ei ole tarkkaa muotoa tai järjestystä. Teemahaastattelu on kvantitatiivisen, että kvalitatiivisen tutkimusmuodon menetelmä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 208.)

Kvalitatiivisen tutkimuksen tiedonkeruun olennainen piirre on valitun kohderyhmän vastausten hyödyntäminen tutkimuksessa. Tutkittavaa kohdetta pyritään tutkimaan mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Tutkimukseni on harkinnanvarainen näyte, jossa tyypillistä on havaintoyksikköjen valinta. Olennaisena osana tutkimuksessani on kysely, jonka toteutin Lapin ammattikorkeakoulun sähköpostin kautta. Kysely on survey-tutkimuksen keskeisin menetelmä. Sana survey tulee englannin kielestä ja tarkoittaa havainnollistamista, jossa aineistoa kerätään standardoidusti. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 193.)

Kysely on hyvä tapa saada tietoa tutkimuksen lähtötilanteesta ja sen avulla saadaan samoihin kysymyksiin vastauksia isommalta joukolta. Kyselylläni saan juuri tämän hetkistä tietoa oikeanlaiselta kohderyhmältä eli nuorilta. Vastauksien avulla saan työstettyä tilannekartoituksen juuri tämän hetkisestä tilanteesta. Sähköiset kyselyt ovat yleistyneet valtavasti, sillä se on nopea, helppo sekä edullinen tapa toteuttaa kysely haluamalleen kohderyhmälle. Useita eri internetsovelluksia onkin tarjolla ja itse käytin webropol-ohjelmaa kyselyn luomiseen sekä toteuttamiseen. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 128.)

Lähetin kysymyslomakkeen linkin sähköpostitse Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoille, tämä tapa oli minulle aikaisemmilta kursseilta tuttu tapa. Tällä tavalla sain kohdennettua juuri oikean kohderyhmän, joilta halusin ajankohtaisinta

tietoa. Verkkotutkimus onkin hyvä vaihtoehto aineistonkeruuseen. Tästä tavasta ei syntynyt minulle kustannuksia sekä verkon kautta kysely oli helppoa, että nopea toteuttaa. Haittoja verkkokyselyissä ovat vähäiset vastaajamäärät, sillä verkon kautta toteutetaan paljon tämän tyyliä kyselyitä. Omalla kohdallani tämä ei kuitenkaan ollut ongelmana, sillä sain vastauksia reilusti yli odotukseni. Haasteita verkkokyselyissä ovat tekniset ongelmat sekä vastaajien osaamistaso. Verkkokyselyissä kannattaakin siis panostaa lähetettävään sähköpostiin, esimerkiksi otsikkoon ja tekstiin, jolla houkutellaan kohderyhmää vastaamaan kyselyyn. Myös selkeillä kysymyksillä ja oikealla kohderyhmällä saadaan hyviä vastauksia. (Kananen 2015, 211.)

3 RAHOITUKSEN HANKINTA

3.1 Yleistä

Rahoitus tunnetaan laajana käsitteenä yritystoiminnassa, kuin myös yksityishenkilöiden elämässä. Rahoituksista käytetään myös termiä rahoitusmarkkinat. Rahoitusmarkkinoiden tehtäviin kuuluvat maksujenvälitys, rahoitusten yli sekä alajäämien tasapainotus, sijoittaminen, ulkoisen rahoituksen kanavointi, riskien uudelleenjakaminen sekä rahoituspalveluiden tuottaminen. Voidaankin todeta, että rahoitus on monimuotoinen kokonaisuus. (Loikkanen, Pekkarinen & Vartia 2002, 323.)

Rahoitus voidaan jakaa sisäiseen -että ulkoiseen rahoitukseen. Sisäinen rahoitus on omien ylijäämien hyödyntämistä tarpeiden tullessa ja ulkoisessa rahoituksessa haetaan rahoitus muista laitoksista. Luottolaitokseksi luetaan yritys, joka hankkii talletuksia yleisöltä ja täten tarjoaa rahoitusta tai muita luottoja. Rahoituslaitoksiksi tunnetaan muun muassa pankit, vakuutus sekä rahoitusyhtiöt. Vakuutusyhtiöiden veloista pääosa on sopimuksessa määriteltä västuuvelkaa, joista katetaan asiakkaille maksettavat korvaukset. Rahoitusyhtiöihin kuuluvat yhtiöt, jotka välittävät rahoitusta omien taseidensa kautta. (Loikkanen, Pekkarinen & Vartia 2002, 328.)

Rahoituksen hankkiminen on vierasta pääomaa eli lainarahoitusta ja se voidaan jakaa kahteen ryhmään, tilimuotoisiin sekä markkinaperusteisiin lainoihin. Tilimuotoinen vieras pääoma on pankkien sekä vakuutusyhtiöiden lainoja. Tälle luottomuodolle on tyypillistä korollisuus sekä vakuudellisuus. Luottojen myöntö edellytyksenä on yleensä vakuus sekä takaisinmaksukyky. Markkinaperusteista vierasta pääomaa ovat muun muassa pankkien laskemat sijoitustodistukset. Ne ovat nollakorkoisia lainoja, joita pankki ostaa takaisin niiden nimellisarvon määrästä. (Leppiniemi 2009, 84.)

3.2 Rahoitusmuodot

Rahoitusmuotoja on erilaisia, muoto riippuu haettavasta luotosta ja luoton käyttötarkoituksesta. Seuraavaksi käsittelen muutamaa erilaista rahoitusmuotoa sekä rahoituksien lyhennysvaihtoehtoja.

Asuntolaina on nimensä mukaisesti asunnon ostoa varten hankittava laina ja sen yleisin muoto on velkakirjalaina. Lainan suuruus riippuu ostettavan kohteen hinnasta sekä asiakkaan maksukyvystä. Myönnettävän luoton määrän päättää rahoituksenmyöntäjä eli pankki. Kuka tahansa voi hakea asuntolainaa, jos luottotiedot ja maksukyky ovat kunnossa. Asuntolainaa hankkiessa pankki tarvitsee vakuuden myöntämälleen lainalle. Vakuutena voivat toimia omat säästöt tai toisen henkilön takaus. Nämä käydään läpi asuntolainan neuvottelun yhteydessä. (Asuntolaina 2015.)

Velkakirjalainat ovat vakuudellisia luottoja, luoton myöntö tapahtuu neuvottelun seuraamuksena. Luotonmäärä, korko ja maksusuunnitelma sovitaan neuvottelun aikana. Luoton myönnön yhteydessä laaditaan velkakirja. Kyseisellä asiakirjalla molemmat osapuolet sitovat sopimuksen luotosta. Velallinen sekä velkoja allekirjoittavat sopimuksen luoton myöntämisestä sekä maksamisesta takaisin. Velkakirjasta löytyy myös luoton ehdot. Yleisimpiä velkakirjalainoja ovat asuntolainat, opintolainat sekä vakuudelliset kulutusluotot. (Leppiniemi 2009, 97.)

Ostettavan kohteen ollessa asunto-osakeyhtiöstä, luovutetaan asuntoon oikeuttavat osakekirjat. Kirjasta löytyy osakeyhtiön nimi, osakkeiden numerot sekä tieto osakkeiden hallintaoikeudesta. Osakekirja toimii panttina asuntolainaa nostettaessa. Osakkeen omistaja panttaa osakekirjat panttaussitoumuksella lainan vakuudeksi pankille. Osakekirja saadaan takaisin, kun laina on maksettu pois. (Leppiniemi 2009, 97.)

Vakuudettomat kulutusluotot ovat nimensä mukaisesti haettavissa ilman vakuutta. Yleensä kyseiset luotot ovat summaltaan pienempiä kuin esimerkiksi asuntolainat. Vakuudettomia luottoja myöntävät pankit sekä lukuisat muut rahoitusyhtiöt, esimerkiksi Santander. Kulutusluotot sopivat muun muassa remonteihin tai auton ostoon. (Asuntolaina 2015.)

Lainaa nostaessa käydään läpi lainan lyhennysmuodot, niillä onkin vaikutusta lainan korkokustannuksiin sekä takaisin maksuaikaan. Kiinteässä tasaerässä lainan maksaja tietää tarkalleen paljon rahaa menee lyhennyksiin. Korkotason vaihtelulla on vaikutusta lainan takaisinmaksupäivään tulevaisuudessa. Korkojen laskiessa, maksetaan laina nopeammin pois ja korkojen noustessa lainaa maksetaan pidemmän aikaa. (Nordea 2016.)

Annuiteettilaina eli tasaerälaina on yksinkertaisin sekä suosituin. Annuiteetti lainassa takaisin maksaja tietää tarkalleen vuoden, sekä kuukauden milloin laina on maksettu pois. Korot eivät muutu laina aikana ja lyhennyserä on, joka kuukausi sama. Korkotason pysyminen samana on mahdotonta, joten korkojen vaihteluiden myötä myös lyhennyserä vaihtelee. (Kokko 2009.)

Tasalyhenteisessä vaihtoehdossa maksetaan saman suuruista osuutta lainan pääomasta. Lisäksi korkojen taso, sekä jäljellä oleva lainan pääoma vaikuttavat lyhennyserään. Lainan ottamisen alussa maksat enemmän ja lopussa taas vähemmän. (Kokko 2009.)

3.3 Rahoituksen myöntäminen

Maksukyky on rahoituksen saannin tärkein edellytys. Hyvä maksukyky tarkoittaa toisin sanoen kykyä käsitellä tuloja ja menoja. Pankit haluavat lainaa myöntäessä olla varmoja siitä, että lainanottaja on myös kykenevä maksamaan lainan takaisin. Lainaneuvottelussa tehdäänkin asiakkaalle hänen elämäntilanteellensa sopiva tulo-menoarvio. Arviossa käsitellään lainanottajan kuukausitulot sekä kaikki kiinteät että muuttuvat menot. Arviossa otetaan huomioon myös tulevan lainanlyhennyksen erä. Lainanottajan tulisi kestää myös mahdollisten korkojen nousut pakollisten menojen jälkeen. (Asuntolaina 2015.)

Luottotiedon voi tarkistaa luottotietorekisteristä, se antaa tiedon henkilön taloudellisesta tilanteesta. Lainan saannin edellytys on, että asiakkaan luottotiedot ovat kunnossa. Aina maksuhäiriömerkintä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö lainaa myönnettäisi, mutta tällaisissa tilanteissa pankki vaatii normaalia enemmän vakuuksia, tällä on myös vaikutusta mahdolliseen lainan korkoon. Vakuudetonta lainaa ei siis myönnetä, jos on maksuhäiriömerkintä. Voidaankin siis todeta, että asiakkaan tilannetta katsotaan kokonaisuutena. (Kuluttajaliitto 2015.)

Rahoitusta hankkiessa pankit vaativat hakijoilta vakuutta varmistamaan luoton takaisinmaksun. Vakuutena voivat toimia esimerkiksi kiinteä omaisuus, osakkeet tai ostettava asunto. Ostettavalle asunnolle määritellään vakuusarvo, jonka perusteella ostajalle määritellään summa, joka hänellä tulisi olla säästettynä tai vakuutena. (Asp-tili 2015.)

Vakuus jaetaan reaalivakuuteen tai henkilötakaukseen. Reaalivakuus on pantiksi annettava esinevakuus tai kiinnitys. Kiinnitys on esinevakuus, jota ei voi luovuttaa pantiksi. Yleisimpiä kiinnityksiä ovat kiinteistöt, jotka sisältävät maapohjan ja sillä olevat rakennukset sekä laitteet. Yleisin esinevakuus on taas esimerkiksi osakekirja. Pankki laskee vakuuksille arvon ja asuntolainassa vakuutena toimii yleensä ostettava kohde. (Leppiniemi 2009, 97.)

Esimerkki 1 (Asp-tili 2015.)

Ostettava asunto 100 000€

Ostettavan asunnon vakuusarvo 75 prosenttia asunnon arvosta on
75 000€

Ostajalla tulisi olla 25 000€ säästöjä

Ostettavan kohteen lisäksi pankki vaatii lisävakuutta lopulle osuudelle. Asunnon ostajalla tulisi olla siis säästöjä 25 000€ edestä tai jotain muuta vakuutta.

Elämäntilanteet ovat kaikilla erilaisia ja pankissa lainaneuvottelun yhteydessä käydään asiakkaan elämäntilannetta tarkemmin läpi. Elämäntilanteella sekä varoilla ja veloilla on suuri merkitys lainan myöntöhetkellä. Laina neuvottelun yhteydessä listataan asiakkaan tulot ja menot, tämän hetkisen elämäntilanteen mukaan. Näin saadaan tilannekatsaus asiakkaan tilanteesta ja helpotetaan molempia osapuolia saamaan selville mikä olisi sopiva lainanlyhennyserä. Asumiskustannukset eivät saisi olla kuitenkaan yli 40 prosenttia lainanottajan nettotuloista. Asumiskustannuksiin lasketaan lainanlyhennys, vesi, sähkö sekä mahdollinen taloyhtiön hoitovastike. (Asp-tili 2015.)

Asuntolaina neuvottelun ohessa pankki haluaa tarjota tulevalla asunnon omistajalle vaihtoehtoja, lainan takaisinmaksun turvaamiseksi. Vaihtoehtoja takaisinmaksun turvaamiseksi on erilaisia esimerkiksi korkokatto ja vakuutukset.

Mahdollisten korkojen nousemisen turvaksi pankit tarjoavat asuntolainan ohelle korkokattoa. Korkokatossa määritellään yläraja lainan viitekorolle ja se suojaa lainanottajaa korkotason nousemiselta, vaikka yleinen korkotaso nousisi miten korkealle tahansa. Korkokattoa ei voi saada koko lainanmaksu ajalle. (Talous-sanomat 2013.)

Vakuutuksien avulla turvataan lainanottajaa kuin myös lainanmyöntäjääkin. Henkilövakuutukset turvaavat lainanottajaa ja jokainen voi valita itsellensä sopivimman vaihtoehdon. Vakuutusyhtiöiden välillä on eroja, mutta yleisimmät turva vaihtoehdot ovat kuolemanturva, tapaturma, pysyvä haitta, vakava sairaus sekä työkyvyttömyyden turva. Vakuutuksenottaja päättää itse mihin summaan asti hän haluaa turvaa. Lainaturva on nimensä mukaisesti tarkoitettu lainalle ja se luo turvaa lainan takaisinmaksu ajalle, etenkin muuttuviin elämäntilanteisiin. Lainaturva voidaan myös muokata jokaiselle sopivaksi. Erilaisia turvavaihtoehtoja ovat muun muassa työttömyys, työkyvyttömyys, vakava sairaus, tapaturma, sekä kuolemanturva. (Nordea 2015.) Vakuutusten hinnat ja ehdot vaihtelevat pankkien sekä vakuutusyhtiöiden välillä.

Lisäksi vaihtoehtona lainan takaisinmaksun turvaamiseksi on pitää huolta säännöllisestä säästämisestä. Lainanottajan tulee ottaa huomioon mahdolliset koron nousut sekä muuttuvat elämäntilanteet. Säännöllisellä säästämisellä saadaan turvattua lainanottajan taloutta. Säännöllisen säästämiseen on tarjolla erilaisia vaihtoehtoja. Säästää voi erilaisiin tileihin, rahastoihin, osakkeisiin tai käteisenä säästöpossuun.

4 SÄÄSTÄMISMUODOT

4.1 Koroton säästötili

Säästäminen eli sijoittaminen on laaja käsite, johon on olemassa monia erilaisia ratkaisuja. Säästämällä saadaan turvattua taloutta tai halutessa säästetään jostain tietty asiaa varten, esimerkiksi lomamatkaa. Lokakuussa 2015 julkaistun artikkelin mukaan suomalaiset säästävät entistä ahkerammin. Artikkelissa käsitellään sitä, kuinka suomalaiset siirtävät syrjään rahaa tulevia tarpeita varten. Artikkelissa kerrotaan syyskuussa 2015 toteutetun kyselyn tuloksista, jossa selviää, että 84 prosenttia 3000 vastaajasta kertoo säästävänsä. (Mtv 2015.)

Pankkiiriliike Alexandrian julkaisemasta tutkimuksesta selviää, että Suomalaisien suosituimpia säästämismuotoja ovat säästötilit sekä määräaikaistalletukset. Korottomille säästötileille säästäminen on helppoa ja niistä saadaankin tarvittaessa nopeasti siirrettyä takaisin käyttötilille. Tilille säästäminen ei ole pitkällä tähtäimellä kannattava sijoitus sen korottomuuden vuoksi. Myös rahan käyttöön ottamisen helppous on riskinä. Tilille säästäminen on helppo vaihtoehto, jos haluaa laittaa rahaa syrjään pahan päivän varalle. (Alexandria pankkiiriliike 2012.)

4.2 Asp-tili

Asp-tili eli asuntosäästöpalkkiotili on Suomen valtion tukema 18-39 -vuotiaille ensiasunnon ostajille suunnattu säästötili. Tiliin on tarkoitus säästää vähintään kaksi vuotta ja enintään niin kauan, kunnes tavoite täyttyy. Asp-tiliin on tarkoitus säästää 10 prosenttia ostettavan asunnon hinnasta ja tämän jälkeen säästäjä voi hakea edullisempaa asp-lainaa. Asp-tiliin maksetaan prosentin korko ja asunnon oston yhteydessä maksetaan lisäkorko säästettyyn osuuteen. Lisäkoron määrä vaihtelee pankeittain, mutta yleisin lisäkorko asp-tiliin on 4 prosenttia. (Nordea 2015.)

Asp-tiliin säästäjän tulee omistaa vähintään 50 prosenttia ostettavasta kohteesta ja sinne tulee tehdä talletuksia kahdeksana kalenterivuosi neljänneksenä, eikä talletusten tarvitse olla peräkkäisiä. Yhden vuosineljänneksen suorituksen määrä on oltava minimissään 150€ ja maksimissaan 3000€, tämä on asp-tilin ainoa ehto. (Nordea 2015.)

Asp-tiliin säästäminen mahdollistaa valtioneuvoston takauksen saamiseen helpommin haettavaan asuntolainaan. Muissa asuntolainoissa valtioneuvoston takaus on 20 prosenttia ja se maksaa 2,5 prosenttia takauksen suuruudesta riippuen. Asp-asuntolainassa takaus on 25 prosenttia, euroissa maksimissaan 50 000€. Takaus on asp-säästäjälle ilmainen. Myös valtionkorkotuki on ilmaista asp-säästäjälle. Lainan hankkimisesta seuraa myös korkojen maksamista pankille ja ne voivat vaihdella yhdestä prosentista viiteentoista prosenttiin. Asp-säästäjälle valtio tarjoaa maksutta kymmeneksi vuodeksi asunnon ostosta eteenpäin korkotuen. Korkotuki suojelee lainanottajaa korkeilta koroilta, jos korot nousevat yli 3,8 prosentin, valtio maksaa ylimenevistä kuluista 70 prosenttia. (Valtiokonttori 2015.)

Esimerkki 2 (Asp-tili 2015)

Laina 100 000€

Korot 13,8 prosenttia

Asp-lainan ottaja maksaa 3,8 prosenttia eli 3800€

Valtio maksaa ylittävistä 10 prosenttia korkotukea 70 prosenttia eli 7000€

Asp-lainan ottaja maksaa 3 prosenttia ylimenevästä osasta eli 3000€

Asp-lainan suuruus vaihtelee Suomen alueittain, esimerkiksi Lapin alueelta asp-lainaa voi saada enintään 115 000€. Asp-lainan lisäksi ensiasunnon ostaja voi hakea edullisempaa lisälainaa, tälle ei myönnetä korkotukea, mutta siihen saa ilmaisen valtioneuvoston takauksen. Asp-lainan takaisin maksu aika on 25 vuotta, lainan lyhennyserä määräytyy tulojen sekä lainan määrän mukaan. (Nordea 2015.)

Varainsiirtovero ei tarvitse ensiasunnon ostajan maksaa, jos hän omistaa vähintään 50 prosenttia ostettavasta kohteesta, lisäksi asunnon tulee olla ostajan omassa käytössä ja hänen tulee muuttaa siihen puolen vuoden sisällä kauppakirjan allekirjoittamisesta. Asuntokaupasta tulee tehdä ilmoitus verottajalle, vaikka ostaja on ensiasunnon ostaja sekä vapautettu varainsiirtoverosta. Normaali varainsiirtovero on 2,0 prosenttia ja omakotitaloa ostaessa 4,0 prosenttia. (Asuntolaina 2015.)

4.3 Rahastot

Rahastot ovat pankkien ja sijoitusyhtiöiden tarjoamaa palvelua. Rahastot koostuvat osakkeista ja muista arvopapereista, omistajina toimivat niihin sijoittaneet henkilöt sekä yhteisöt. Sijoittaminen rahastoihin alkoi Suomessa 1988 ja se on tuonut kiinnostusta sijoittamista kohtaan. (Sijoitustieto 2015.)

Rahastojen pääoma vaihtelee ostettavien ja myytävien osuuksien mukaan. Osuuksien arvot vaihtelevat markkinoiden mukaan ja näin ollen ne ovat kytköksissä tuottoon. Rahastojen salkkua sekä taloushallintaa hoitavat tätä varten perustettu rahastoyhtiö. (Martikainen 2008, 124.) Esimerkiksi jokaisella pankilla on myös oma rahastojenhoitaja.

Rahastot eroavat suorista osakkeista siten, että osakkeissa pääoma on kiinteä. Osake sijoittamisessa sijoitetaan suoraan osakkeisiin, rahastoihin sijoittamisessa taas onkin ideana hajauttaa pienikin riski useisiin osakkeisiin sekä muihin sijoituskohteisiin. Rahastoihin sijoittaminen onkin taas helpompaa kokemattomallekin sijoittajalle, sillä sijoittajan ei tarvitse itse tarkkailla säännöllisesti markkinoita tai niiden vaihteluja, vaan rahastonhoitaja tekee tämän sijoittajan puolesta. Rahastosijoitus on likvidisijoitus eli se on helppoa vaihtaa rahaksi. (Martikainen 2008, 124.)

Pankit markkinoivat tällä hetkellä huomattavan paljon sijoitusrahastoja asiakkailleen. Rahastoihin sijoittaminen toimii myös hyvänä vaihtoehtona eläkesäästämisenä. Tänä päivänä pankeilla onkin tarjolla Suomalaisia, että kansainvälisiä

sijoitusrahastoja. Rahastoihin sijoittaessa sijoittaja pystyykin määrittelemään itselleen tuottotavoitteen sekä oman riskin sietokykynsä. Hajauttaminen tuo turvallisuutta sijoittamiseen ja se on myös kokemattomallekin sijoittajalle hyvä vaihtoehto. (Sijoitustieto Finland Oy 2015.) Rahastoihin sijoittamisen etuihin kuuluukin lyhyenkin aika välin säästäminen, sijoittaja saa nopeasti ja helposti siirrettyä rahat takaisin pankkitilillensä tarpeen tullen.

Rahastoihin sijoittamiseen liittyy myös kustannuksia, näitä kutsutaan merkintä- ja hallinnointi palkkioiksi. Rahaston ylläpitämisestä maksetaan korvaus sijoitusrahastolle myös osuuksien myymisestä, että ostamisesta peritään korvaus. Korvaus vaihtelee 0,5-3,5 prosentin välillä. (Martikainen 2008, 124.)

Rahastot luokitellaan sijoituspolitiikan mukaan, esimerkiksi osakerahasto sijoittaa osakkeisiin ja korkorahasto velkakirjoihin. Yhdistelmärahastoissa sijoitetaan korko ja osakesijoituksiin. Suurin osa pankkien tarjoamista rahastoista ovat yhdistelmärahastoja. Indeksirahasto taas seuraa ilmoittamansa indeksin koostumusta ja tuottoa. Rahastosijoittamista säätelee sijoitusrahasto laki. Laissa sanotaankin, että rahastojen on hajautettava sijoitustensa riskejä. (Martikainen 2008, 124.)

Sijoittamiseen liittyy aina riskejä, näin ollen myös rahastoihin sijoittamiseen. Riskit ovat sijoitettavien kohteiden riskejä, eli joko osake tai korkorahastojen riskejä. Rahastojen ideana on pienentää riskiä hajauttamalla sijoitukset useisiin kohteisiin. Osakerahastojen riski perustuu arvojen kehitykseen, tulevaisuudesta ei voi tietää miten osakkeet kehittyvät. Osakeriskit voidaan jakaa kahteen osaan, markkinariskiin sekä yritysriskiin. Markkinariskissä puhutaan osakekurssien vaihteluista ja yritysriskissä puhutaan taas yrityksen menestyksen vaikutuksesta osakkeiden arvoon. (Sijoitusrahastot 2012.)

Hajauttaminen pienentää riskiä, sillä varat jaetaan useisiin kohteisiin sekä eri toimialoille, näin ollen yhden osuuden epäonnistuminen ei vaaranna koko sijoituksen tuottoa. Korkorahastoissa sijoitetaan kiinteäkorkoiseen joukkolainaan, korkotason nousu laskee joukkolainan arvoa ja korkotason lasku nostaa sen arvoa. (Sijoitusrahastot 2012.)

4.4 Osakesijoittaminen

Osakeyhtiöiden osuuksien omistamista kutsutaan osakesijoittamiseksi. Osuuksia voidaan ostaa miltä tahansa osakeyhtiöltä, jotka ovat niitä valmiina myymään. Osakkeet ovat yhtiön osakepääomaa, joka on jaettu tiettyyn lukumäärään. Osakkeiden määrä voi ajan kuluessa kasvaa, riippuen yhtiön pääoman tarpeesta jatkossa. Osakkeiden hinnat määräytyvät kysynnän sekä tarjonnan perusteella sekä kaupankäynti tapahtuu yleensä kahden sijoittajan välillä. Osakkeisiin sijoittamisen voi aloittaa kuka tahansa, mutta sijoittajalla tulee olla arvosuustili osakkeiden säilytystä varten sekä normaali tili osinkojen maksua varten. Näitä tarjoavat pankit sekä sijoitusyhtiöt. (Sijoitustieto Finland Oy 2016.)

Osakkeisiin sijoittaminen on pitkällä tähtäimellä katsottuna kannattava sijoituskohte, mutta tässäkin sijoitus muodossa on riski. Osakkeisiin sijoitetut rahat on voidaan menettää, sillä osakkeiden hinnat määräytyvät markkinoiden mielipiteiden keskiarvosta. Yhtiön näkymien heikentyminen tai muut negatiiviset tapahtumat vaikuttavat sijoittajan omistuksen arvoon välittömästi. Osakkeisiin sijoittamisen riskiä voidaan pienentää hajauttamalla, samalla tavalla kuten rahastoisakin. (Sijoitustieto Finland Oy 2016.)

Tämä sijoitus muoto sopii henkilöille, jotka ymmärtävät riskin sekä ovat valmiita kestämään sen. Mitä pidemmän aikaa sijoitetaan osakkeisiin, sitä enemmän tuotto-odotus realisoituu. Osakkeisiin sijoittaminen vaatii enemmän tietämystä, kuin esimerkiksi rahastoihin sijoittaminen. (Sijoitustieto Finland Oy 2016.)

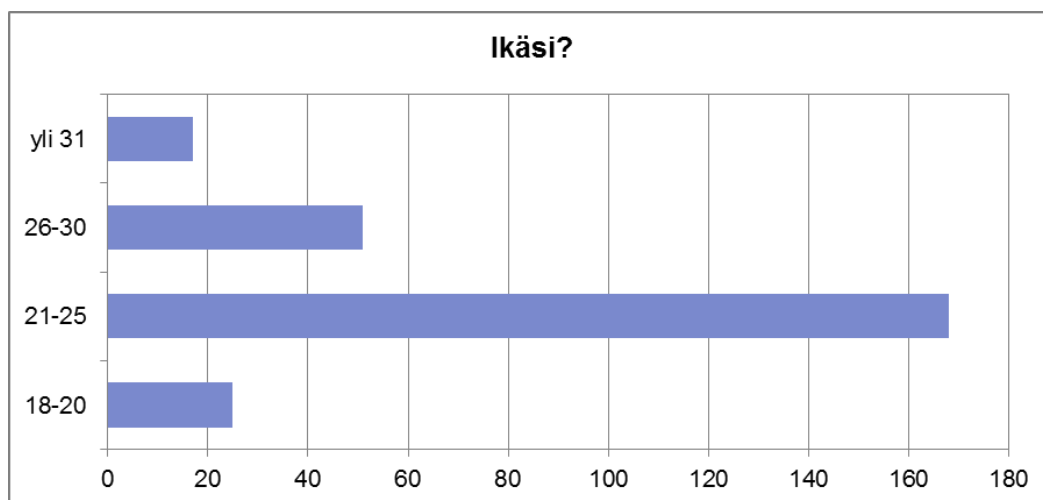
Osakesijoittamisessa verot maksetaan vuosittain osingoista ja nettomyyntivoitosta, eli myös vero tietämystä pitää löytyä sijoittaessa osakkeisiin. Osakkeita myydessä syntyy luovutusvoittoa tai tappiota, luovutusvoittoa verotetaan pääomatulona ja tappion voi vähentää viiden vuoden aikana myyntivoitoista. Osakkeiden myynti on verotonta, jos voitto on enintään 1000€ vuodessa. Osinkotuloista verotetaan suoraan tilityksen yhteydessä. (Sijoitustieto Finland Oy 2016.)

5 TILANNEKARTOITUS

Toteutin kyselyn helmikuussa 2016. Kyselyni oli avoinna kaksi viikkoa ja se oli osoitettu Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijoille, jotka eivät vielä asu omassa omistusasunnossa. Vastauksia sainkin kaikkiaan 261, joka ylitti täysin odotukseni. Kyselyn avulla tarkoitukseni on saada ajankohtaista tietoa nuorten asunnon osto mielteistä. Opinnäytetyöni kyselyn lähetin kaikille 5037 Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijalle. Sähköpostissa kerroin, että kysely on suunnattu heille, jotka eivät asu vielä tällä hetkellä omassa omistusasunnossa. Vastausprosenttia on siis mahdotonta laskea, koska tarvitsisin tarkempaa tietoa siitä, kuinka moni opiskelija asuu jo omistusasunnossa.

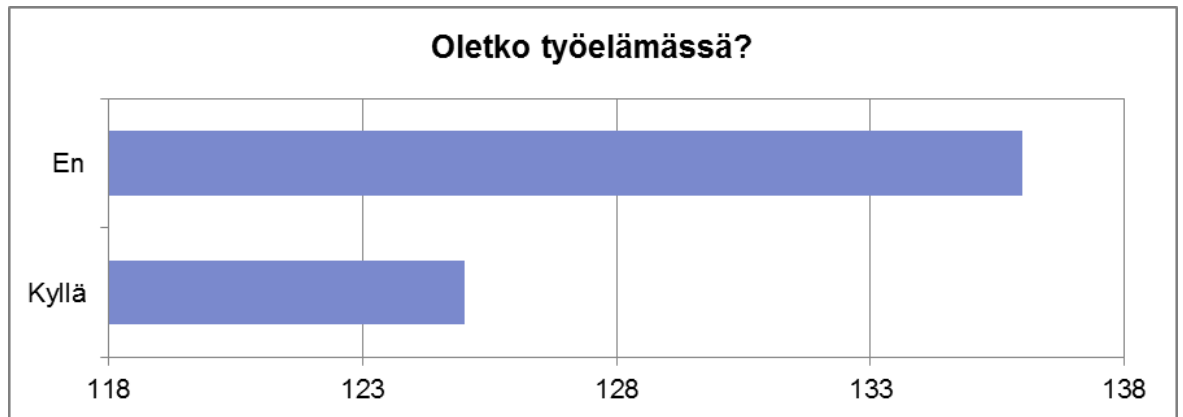
5.1 Aineiston analysointi

Kyselyni aloitin kysymällä vastaajien perustietoja kuten sukupuoli, ikä sekä koulutus. Vastaajia oli kaikkiaan 261, joista 72 prosenttia oli naisia ja 28 prosenttia miehiä eli naiset olivat innokkaampia vastaamaan kyselyyn. Suurin osa vastaajista opiskeli sosiaaalialaa ja terveystieteitä eli 38 prosenttia vastaajista. Toiseksi eniten vastaajista opiskeli liiketaloutta eli 27 prosenttia. Ikä jakauma oli laaja, mutta ylivoimaisesti eniten vastaajat olivat 21-25 -vuotiaita. (Kuvio 1.)

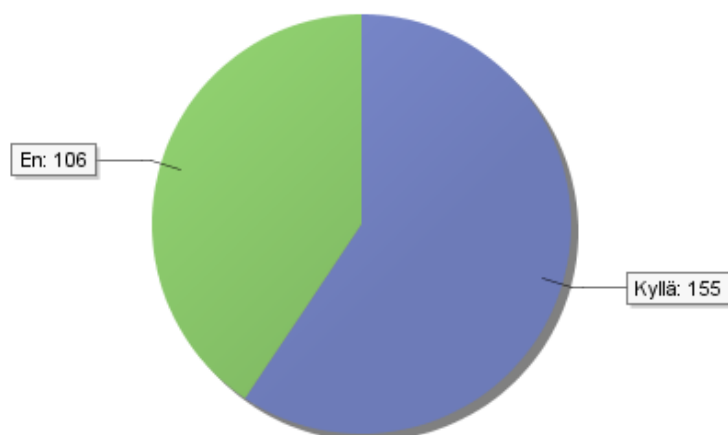
Kuvio 1. Ikä jakauma

261 vastaajasta 48 prosenttia oli tällä hetkellä työelämässä ja 52 prosenttia taas ei. (Kuvio 2.)

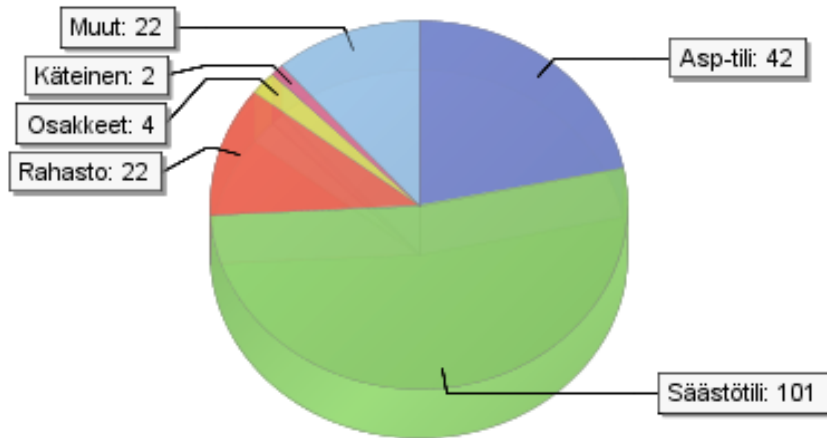
Kuvio 2. Oletko tällä hetkellä työelämässä?

59 prosenttia 261 vastaajasta säästi tällä hetkellä jossain muodossa ja 41 prosenttia ei. (Kuvio 3.)

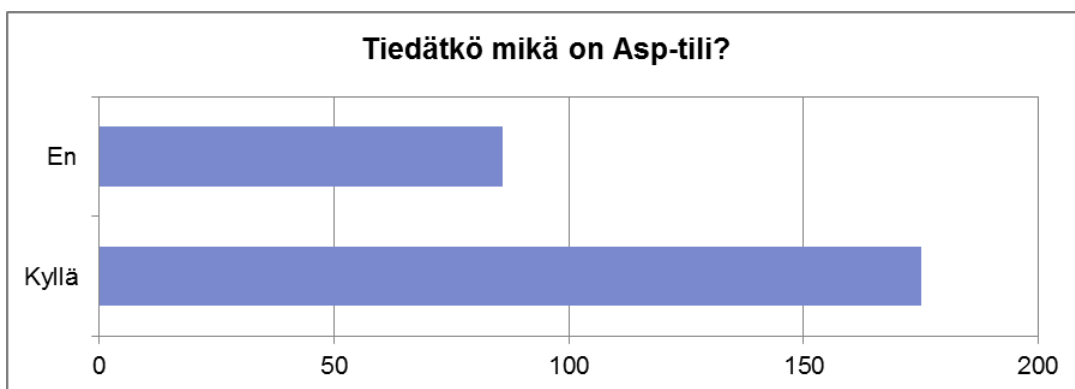
Kuvio 3. Säästätkö tällä hetkellä?

Seuraava kysymys oli suunnattu heille, jotka säästivät tällä hetkellä, eli kysyin millä tavalla vastaaja säästää. 68 prosenttia 149 vastaajasta säästi korottomalle säästötilille. Asp-tilille säästi 28 prosenttia vastaajista. Rahastoihin sekä osakkeisiin sijoitti 17 prosenttia. Käteisensäästäjiä oli kaksi ja he käyttivät säästöpossua edelleen. Muut-osiossa mainittiin elämäntyyli eli säästeliäisyys, budjetointi, kirpputori-ostokset sekä niukasti eläminen. Kuvion luvut ovat suuntaa antavia, sillä moni vastaaja säästi useampaan vaihtoehtoon. (Kuvio 4.)

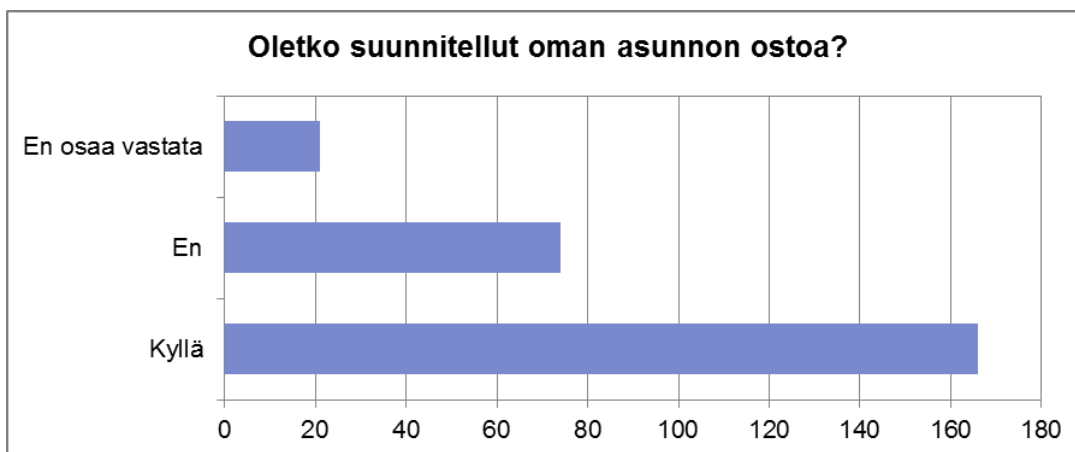
Kuvio 4. Jos vastasit kyllä, millä tavalla?

261 vastaajasta 67 prosenttia oli tietoisia asp-tilistä, 33 prosenttia ei tiennyt mikä tili on. (Kuvio 5.)

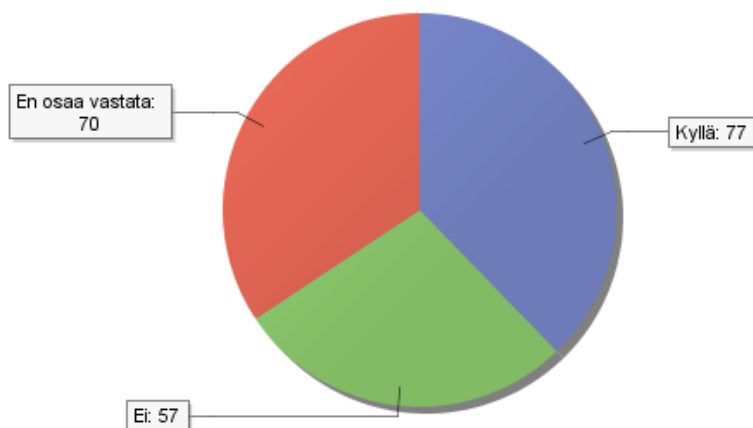
Kuvio 5. Tiedätkö mikä asp-tili on?

64 prosenttia 261 vastaajasta oli suunnitellut oman asunnon ostoa, 28 prosenttia ei ja 8 prosenttia ei osannut vastata esitettyyn kysymykseen. (Kuvio 6.)

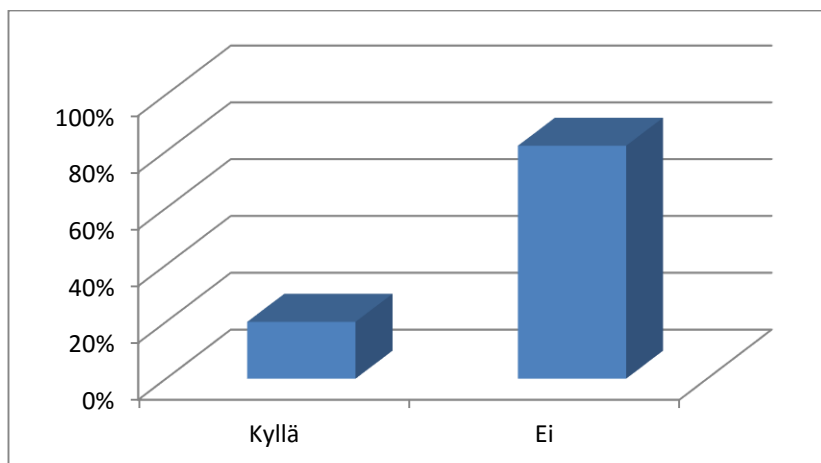
Kuvio 6. Oletko suunnitellut oman asunnon ostoa?

Seuraava kysymys suunnattiin heille 204 vastaajalle, jotka olivat suunnitelleet oman asunnon ostoa. 38 prosentilla vastaajista oli takaaja, kun taas 28 prosentilla ei ollut. 34 prosenttia vastanneista ei osannut vastata esitettyyn kysymykseen. (Kuvio 7.)

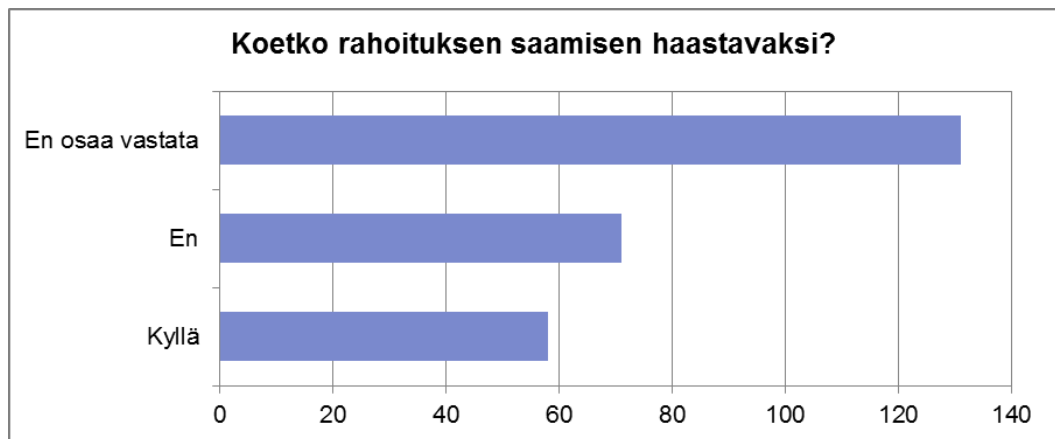
Kuvio 7. Jos vastasit kyllä, onko sinulla mahdollista takaajaa lainaa varten.

82 prosentilla 261 vastaajasta ei ollut kokemusta rahoituksen hankkimisesta. 20 prosentilla oli kokemusta muun muassa autolainasta sekä opintolainasta, osa oli myös käynyt alustavassa asuntolaina neuvottelussa. Kahdella vastaajalla oli teoreettista tietoa rahoituksesta ja kolme vastaajaa ei osannut vastata esitettyyn kysymykseen. (Kuvio 8.)

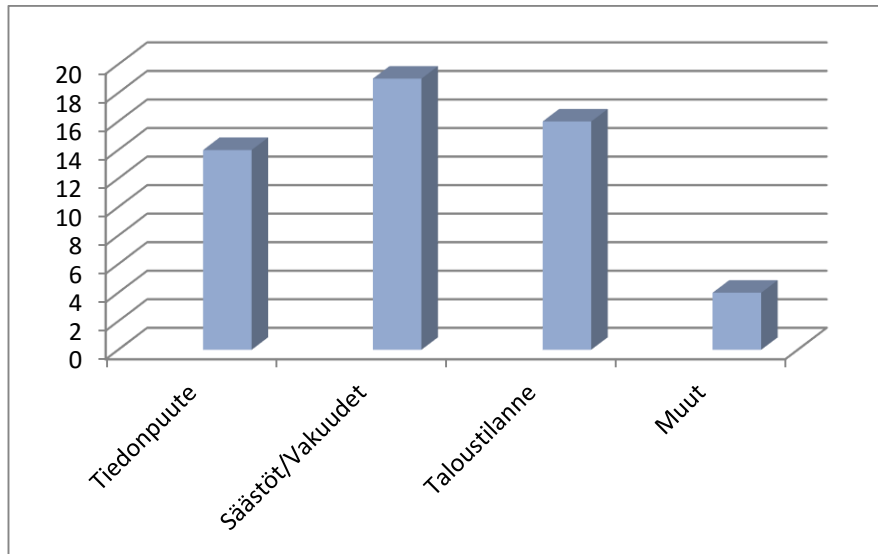
Kuvio 8. Onko sinulla kokemuksia rahoituksen hankkimisesta?

22 prosenttia 260 vastaajasta koki rahoituksen saamisen haastavaksi, kun taas 27 prosenttia ei. 50 prosenttia vastaajista ei osannut vastata esitettyyn kysymykseen. (Kuvio 9.)

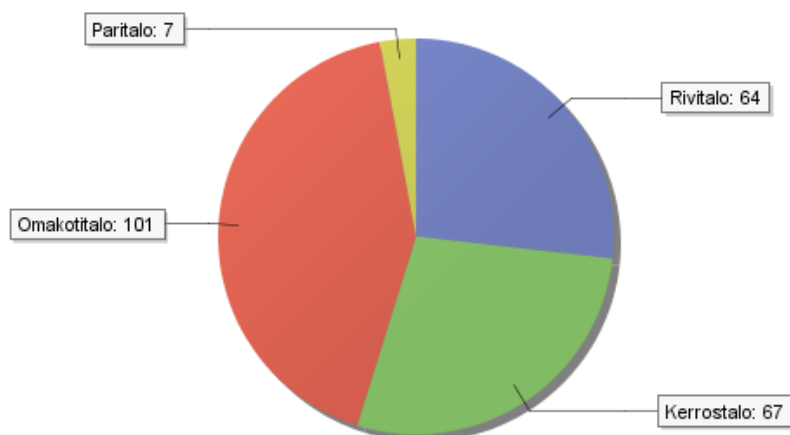
Kuvio 9. Koetko rahoituksen saamisen haastavaksi?

53 vastaajaa koki rahoituksen saamisen haastavaksi. 26 prosenttia 53 vastaajasta oli sitä mieltä, että tiedonpuute oli syy siihen miksi rahoituksen hankkiminen on haastavaa. 36 prosenttia koki haastavuuden käsirahan säästämisessä tai takaajien puuttumisen vuoksi. 30 prosenttia koki tämän hetkisen taloustilanteen vaikuttavan rahoituksen saamisen haastavuuteen. Tässä kohdassa mainittiin myös lyhyet työsuhteet tai työpaikan puuttuminen kokonaan. 4 henkilöä mainitsi muut osiossa muun muassa Helsingin alueen asuntojen korkeat hinnat. (Kuvio 10.)

Kuvio 10. Jos vastasit kyllä, miksi?

239 vastaajasta 42 prosenttia haluaisi ensiasunnon olevan omakotitalo. Kerrostalo asunnosta kiinnostuneita oli 28 prosenttia ja rivitalo asunnosta kiinnostuneita oli 27 prosenttia. Vähiten vastaajilla kiinnosti taas paritalon ostaminen, josta oli kiinnostunut vain 3 prosenttia vastanneista. (Kuvio 11.)

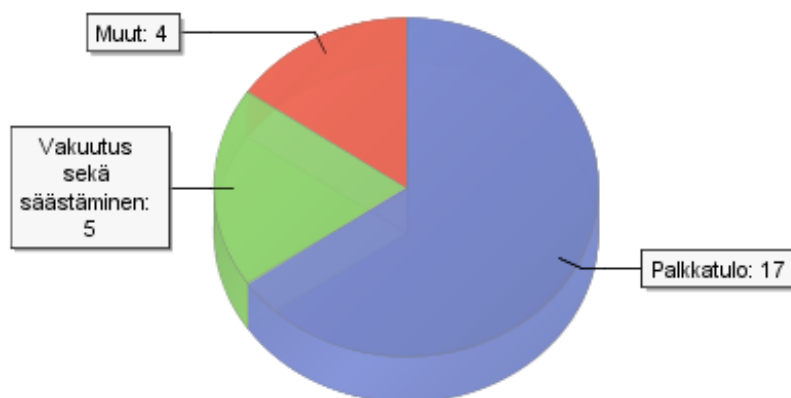
Kuvio 11. Jos suunnittelet oman asunnon ostoa, olisiko kohde?

Lainan takaisinmaksun turvaamiseksi 69 prosenttia 259 vastaajasta luotti säännölliseen säästämiseen ja vain 12 prosenttia vastaajista vakuutuksiin. Vaihtoehtona oli myös avoin vastaus. (Taulukko 1.)

Taulukko 1. Miten turvaisit lainan takaisinmaksun?

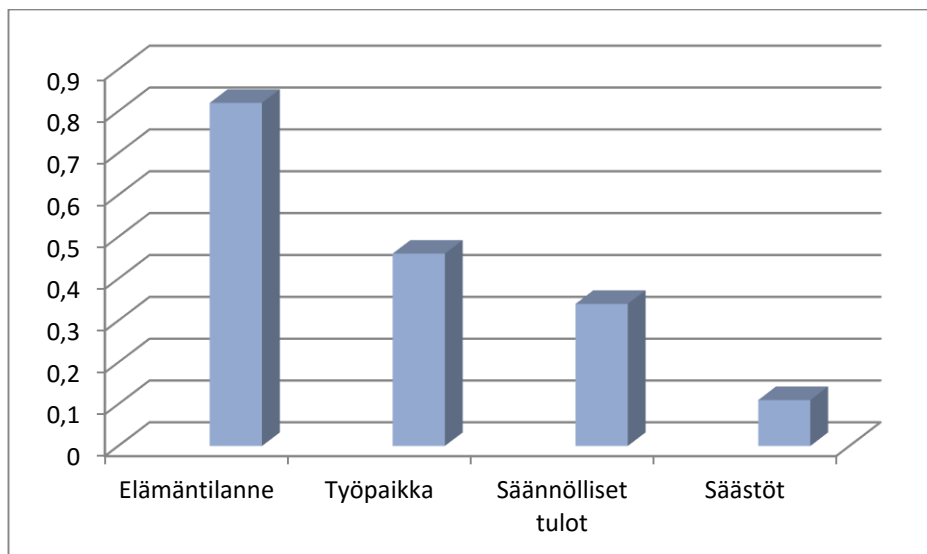
	N	Prosentti
Vakuutuksilla	32	12,36%
Säännöllisellä säästämällä	178	68,73%
Jokin muu mikä?	49	18,92%

24 vastaajasta 71 prosenttia luotti lainan takaisinmaksun turvaamisen säännölliseen palkkatuloon ja työn tekemiseen. 21 prosenttia vastaajista yhdistäisi säästämisen sekä vakuutukset. 4 henkilöä ei osannut vastata esitettyyn kysymykseen. (Kuvio 12.)

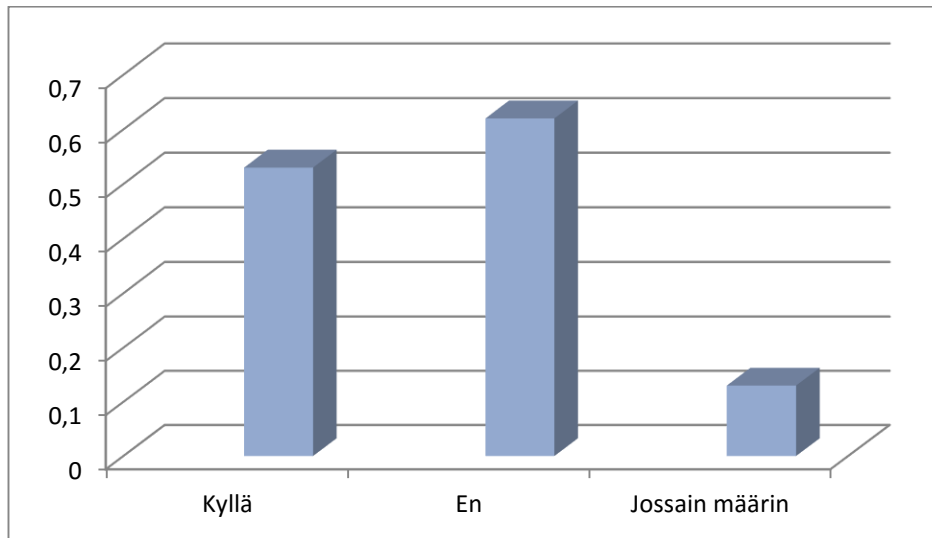
Kuvio 12. Vastauksia lainan takaisin maksuun

72 prosenttia 261 vastanneesta koki elämäntilanteen olevan tällä hetkellä suurin este oman asunnon ostamiselle. Elämäntilanteesta mainittiin opiskelut sekä tietämättömyys siitä mille paikkakunnalle päätyy asumaan. Suuri osa vastaajista suunnitteli myös muuttoa eri paikkakunnalle. 46 prosenttia koki työpaikan puuttumisen olevan esteenä oman asunnon ostamiselle. Työtilanteessa mainittiin myös epävarmuus töiden saamisesta valmistumisen jälkeen. 34 prosenttia vastanneista koki säännöllisten tulojen puuttumisen olevan esteenä. 11 prosenttia vastanneista koki käsirahan säästämisen olevan haaste, käsirahaa ei oltu vielä alettu säästämään ollenkaan tai tarvittava määrä ei ollut vielä kasassa. 3 henkilöä mainitsi luottohäiriömerkinnän olevan este. Muut-osiossa mainittiin muun muassa Helsingin asuntojen korkeat hinnat sekä halun asua mieluummin vuokralalla. (Kuvio 13.)

Kuvio 13. Mikä on suurin esteesi oman asunnon ostoon?

62 prosenttia 261 vastaajasta ei kokenut heikon taloustilanteen vaikuttavan omiin työnsaantimahdollisuuksiin, 53 prosenttia taas koki tällä olevan vaikutusta. 13 prosenttia koki vaikutuksen jossain määrin ja 1 vastaaja ei osannut kommentoida asiaa. (Kuvio 14.)

Kuvio 14. Uskotko tämän hetkisen heikon taloustilanteen vaikuttavan työnsaantimahdollisuuksiisi?

Seuraavissa mielipide näkemyksissä käytin Likertin asteikkoa. Alle 3 keskiarvot ovat samaa mieltä väittämistä ja yli 3 keskiarvot ovat eri mieltä väittämistä. Webropol-ohjelma käyttää keskiarvoja 1-5. (Taulukko 2.).

Taulukko 2. Taloudelliset näkemykset

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Ei samaa eikä eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä	Yhteensä	Keskiarvo
Säästäminen on tärkeää tulevaisuuden kannalta	189	68	1	3	0	261	1,3
Omassa asunnossa asuminen on taloudellisempaa kuin vuokralla asuminen	116	99	31	14	1	261	1,79
Tiedän mitä asuntolainan vakuuksilla tarkoitetaan	95	89	34	24	19	261	2,17
Olen jo harkinnut asuntolainan hakemista ja nostamista	38	50	41	53	79	261	3,33
Käsirahan säästäminen on helppoa	25	70	67	69	30	261	3,03
Työmarkkinoiden epävarma tilanne vaikuttaa asunnon ostopäätökseen omalla kohdallani	53	88	53	42	25	261	2,61
Yhteensä	516	464	227	205	154	1566	2,37

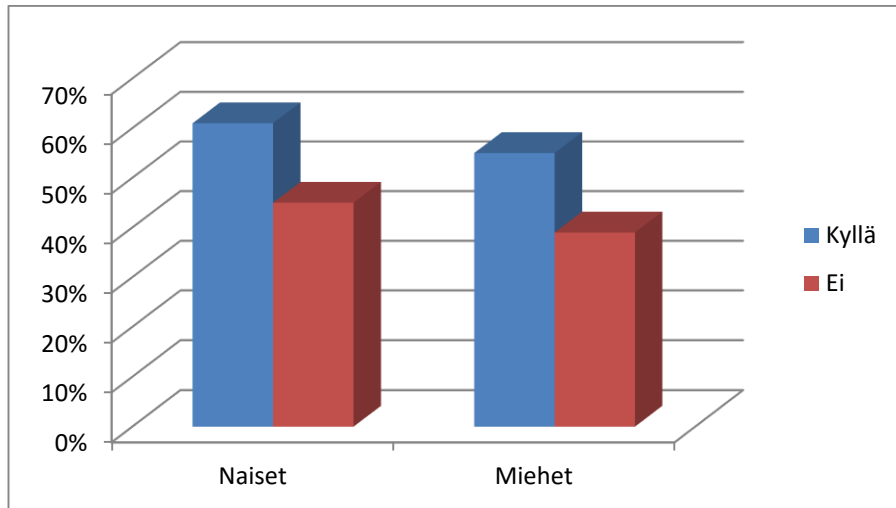
5.2 Tulosten tulkinta

Vastaajien määrä oli mielestäni erittäin onnistunut ja olenkin iloinen siitä, kuinka moni lähti mukaan kyselyyn. Vastaajien määrä kertoo, että työssäni käsitellään ajankohtaista aihetta, joka selvästi kiinnostaa tällä hetkellä. Uskon myös kyselyn pituudella ja selkeydellä olevan vaikutusta vastaajien määrään. Tuloksista nousi myös paljon omasta mielestäni yllättäviä asioita ja seuraavaksi tarkoitukseni on käydä läpi vastauksia ja tuoda myös omia mietteitä esille.

Suurin osa vastaajista oli naisia ja suurinta ikäluokkaa edusti 21-25 -vuotiaat. Mielestäni kyseisessä ikäluokassa on potentiaalisimpia asunnon ostajia, sillä heillä se on lähitulevaisuudessa edessä. Työelämä kysymyksessä vastaukset jakautuivat tasaisesti ja olikin yllättävää, kuinka moni opiskelija loppupeleissä tekee töitä opintojen ohella. Tämä kertoo sen, kuinka helppoa on yhdistää ammattikorkeakoulu opinnot sekä työnteko.

Kysyin, kuinka moni säästi tällä hetkellä ja suurin osa eli 155 vastaajaa kertoi säästävänsä. 106 vastaajaa ei säästänyt tällä hetkellä ollenkaan. Mielestäni on hienoa nähdä, kuinka moni pystyy säästämään myös opintojen ohella. Tulokseen vaikuttaa se, kun suurin osa opiskelijoista oli myös työelämässä tällä hetkellä.

Vertailin miesten vastauksia naisten vastauksiin, jotta saisin erilaista näkökulmaa tuloksiin. Vertailin säästävätkö miehet ja naiset tasavertaisesti. 55 prosenttia 73 miehestä kertoi säästävänsä tällä hetkellä ja 45 prosenttia ei. 188 naisesta 61 prosenttia kertoi säästävänsä ja 39 prosenttia ei säästänyt. Tuloksista selviää, että naisvastaajat ovat hieman innokkaampia säästämään opiskelujen ohella, kun taas miehet. (Kuvio 15.)

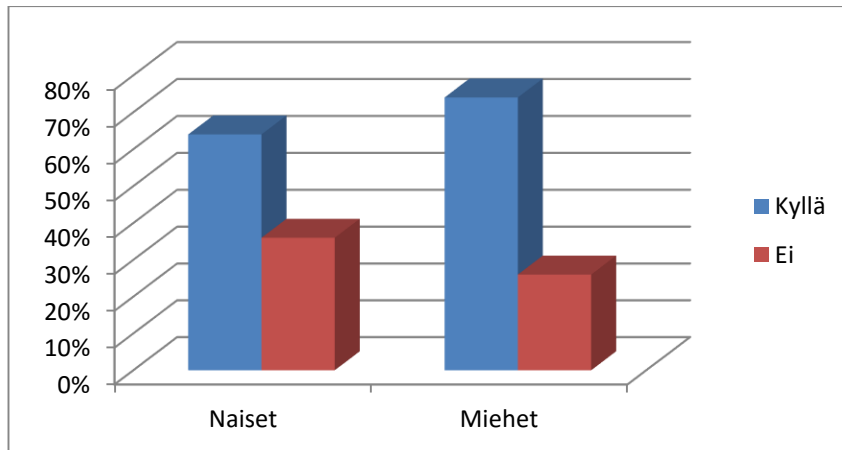

Kuvio 15. Miesten ja naisten säästämiseröavaisuudet

Suurin osa vastaajista kertoi säästävänsä korottomalle säästötilille. Kyseiselle tilille säästäminen ei ole säännöllistä vaan ennemminkin satunnaista, säästäminen tapahtuu elämäntilanteen mukaan. Toiseksi eniten säästettiin taas aspiin, moni on siis jo aloittanut käsirahan säästämisen omaa asuntoa varten. Lisäksi aspi on mielestäni kannattava sijoituskohde, sillä tässä tilissä on markkinoiden paras korko tällä hetkellä. Kolmanneksi eniten säästettiin rahastoihin, joka on tasaiseen tahtiin nousemassa useamman tietoisuuteen. Esimerkiksi pankit markkinoivat tällä hetkellä näkyvästi rahastoihin säästämistä. Monet vastaajista mainitsivat myös elämäntyylin eli säästeliäisyyden. Pienillä teoilla on mahdollista säästää esimerkiksi tekemällä kirpputori-ostoksia sekä budjetoidulla elämisellä. Opiskelijoiden näkökulmasta tällä on merkitystä, sillä säännöllistä tulovirtaa ei ole. Tästä voidaankin siis todeta, että suosituin säästämismuoto on ilmainen ja myöskin koroton säästötili, josta voi tarvittaessa siirtää myös pois.

Seuraavaksi kysyin, kuinka moni tiesi aspi-tilistä. 175 henkilöä kertoi, tietävänsä mikä aspi-tili on, mutta yllättävästi 86 ei tiennyt. Mielestäni luku on liian suuri, tässä olisi pankeille loistava kehitysidea. Esimerkiksi pankit voisivat markkinoida enemmän aspi-tilille säästämistä. Tällä tavalla saataisiin lisää potentiaalisia tulevaisuuden asuntojen ostajia ja nuorten asunnon osto ei jäisi käsirahan puuttumiseen. Samalla saataisiin lisää tietoisuutta nuorille asunnon oston vaiheista.

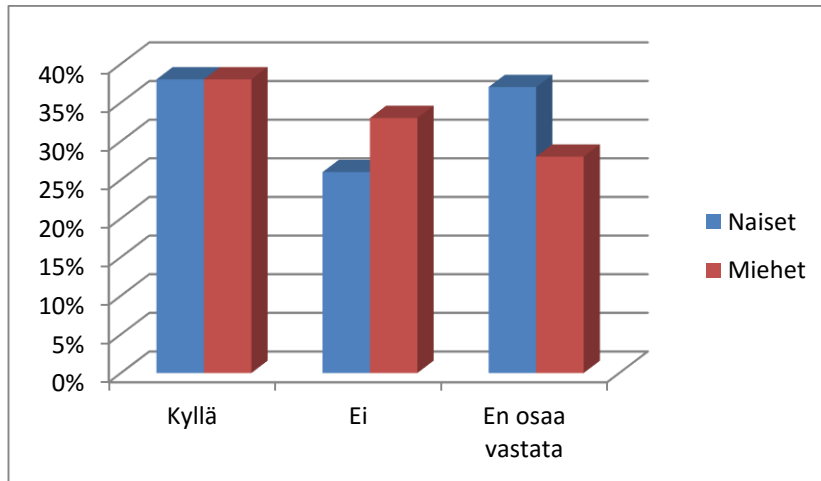
73 Miehestä 74 prosenttia tiesi asp-tilistä. ja 26 prosenttia miehistä ei tiennyt asp-tilistä. 188 naisesta 64 prosenttia kertoi tietävänsä asp-tilistä ja 36 prosenttia ei tiennyt. Tästä voidaankin todeta, että miehistä suurempi osa tiesi asp-tilistä verrattuna naisiin. (Kuvio 16.)

Kuvio 16. Miesten ja naisten tietoisuus asp-tilistä

Oman asunnon ostoa oli suunnitellut jo 166 vastaajaa, 74 vastaajaa ei ollut suunnitellut oman asunnon ostoa ja loput 21 eivät osanneet vastata esitettyyn kysymykseen. 172 naisesta 64 prosenttia oli suunnitellut oman asunnon ostoa ja 28 prosenttia ei ollut. 68 miehestä 63 prosenttia oli suunnitellut oman asunnon ostoa ja 30 prosenttia ei. Tuloksista selviää, että vastaukset ovat todella tasaisia miesten, että naisten välillä.

Kysyin, oliko vastaajilla mahdollista takaajaa lainaa varten tiedossa. 60 miehestä 38 prosentilla oli tiedossa takaaja lainaa varten, 33 prosentilla ei ja loput 28 prosenttia ei osannut vastata kysymykseen. 144 naisista 38 prosentilla oli tiedossa takaaja, 26 prosentilla ei ollut ja 37 prosenttia ei osannut vastata esitettyyn kysymykseen. (Kuvio 17.)

Kuvio 17. Tiedot miesten ja naisten mahdollisista takaajista

Kysely oli osoitettu ammattikorkeakoulun opiskelijoille, joten kokemuksia rahoituksen hankkimisesta ei vielä ole. Tähän vaikuttaa myös se, että suurin osa vastaajista oli 21-25 -vuotiaita, joten rahoituksen hankkiminen ei välttämättä olen vielä ollut ajankohtainen.

”Ei ole vielä, koska en ole perehtynyt asiaan. Asunnon ostaminen tulee kuitenkin ajankohtaiseksi vasta usean vuoden säästämisen jälkeen.”

Kysyin myös kokevatko nuoret rahoituksen hankkimisen haastavaksi ja suurin osa ei osannut vastata esitettyyn kysymykseen. Moni kertoi suurimmaksi ongelmaksi tietämättömyyden, lisäksi rahoituksen hankkiminen koettiin monimutkaisena käsitteenä.

” En tiedä, ketä pitäisi lähestyä ja millä perusteilla rahoitusta myönnettäisiin.”

”Se kuulostaa hankalalta, nuorille pitäisi kertoa asioista enemmän. Esimerkiksi pankin ihminen voisi käydä pitämässä luennon.”

Mieluisin kohde ensiasunnoksi oli vastaajien mielestä omakotitalo. Vastaus oli mielestäni yllättävä, sillä omakotitalon kulut ovat huomattavasti isommat kuin esimerkiksi rivitalon. Miesten että naisten vastauksia vertaillen ei ole suuria

eroja. Rivitalo sai taas toiseksi eniten vastauksia. Uskon, että vastaukseen vaikuttaa se, kun yhä useampi nuori opiskelee pidempään, jonka jälkeen aloitetaan suunnittelemaan asuntoa sekä perheen perustamista.

Kysyin nuorilta, miten he turvaisivat lainantakaisin maksun ja suurin osa luotti säännölliseen säästämiseen. Moni vastaajista kertoi myös uskovansa työnteolla saavansa maksettua lainan pois. Kysymykselläni halusin myös herätellä vastaajia, ovatko he miettineet tätä asiaa ollenkaan. Itse koen, ettei pelkällä työnteolla pystytä takaamaan tasaista taloutta, sillä työntekeminen ei ole nykypäivänä varmaa. Koen, että tällä hetkellä töitä on todella vähän tarjolla ja työn menettäminen on enemmän sääntö kuin poikkeus. Säännöllisellä säästämällä saadaan säästettyä pahanpäivän varalle sekä turvataan myös mahdolliset lainankoron nousut. Vakuutukset ovat taas tärkeitä mahdollisiin elämäntilanne muutoksiin, esimerkiksi vakavaa sairastumista varten. Näillä keinoilla saadaan turvattua taloutta.

”Tekisin kunnollisen maksusuunnitelman sekä säästäisin rahaa erilliselle säästöttilille ainakin puolen vuoden tarpeisiin, että saisi lainat maksettua, jos jäisi vaikka työttömäksi.”

Moni vastaajista oli suunnitellut oman asunnon ostoa ja moni säästikin jo tällä hetkellä asp-tiliin. Suurimpina esteinä asunnon ostamiselle oli elämän tilanne sekä työtilanne. Vastaukset olivat odotettavissa, sillä vastaajat opiskelevat tällä hetkellä ja heillä ei ole säännöllistä tuloa. Moni vastaajista kertoi myös sen, ettei tiedä mihin paikkakunnalle lähtee opiskelujen jälkeen.

”Tämän hetkinen elämäntilanne on sellainen, että paikkakunnat ja asunnot vaihtuvat niin nopeasti, että asunnon omistaminen on haastavaa. En myöskään halua sitoa tällä hetkellä pääomiani asuntoon, koska niitä on hankala siitä nopeasti irroittaa.”

Tiedustelin vastaajilta, miten he kokevat tämän hetkisen heikon taloustilanteen vaikuttavan heidän työnsaanti mahdollisuuksiin. Vastaukset jakautuivat todella

tasaisesti, mutta kuitenkin suurin osa ei uskonut taloustilanteella olevan vaikutusta. Tulos yllätti minut täysin. Vastaus kertoo sen, että nuorilla on uskoa parempaan tulevaisuuteen ja näinhän sen pitääkin olla. Vastaajat kertoivat myös uskovansa vakituisten työpaikkojen vähenevän, monet uskoivat taas keikka sekä osa-aikatöiden määrään kasvavan.

”Todellakin uskon, varsinkin meidän alalla työpaikkoja vähenee koko ajan enemmän ja vanhoja tekijöitä irtisanotaan.”

”En, sillä sosiaali-alalla on paljon työllisyyttä, siitä huolimatta.”

Taloudellisilla näkemyksillä (Taulukko 2.) halusin nähdä nuorten mielipiteitä esittämiini väittämiin, vastausvaihtoehdot olivat 1 (Täysin samaa mieltä) – 5 (Täysin eri mieltä) Säännöllisen säästämisen tärkeydestä tulevaisuuden kannalla oli suurin osa eli 98 prosenttia 261 vastaajasta samaa mieltä kanssani, vain neljä vastaajaa oli jokseenkin eri mieltä. 82 prosenttia vastaajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä kanssani siitä, että omassa asunnossa asuminen olisi taloudellisempaa kuin vuokralla asuminen, 12 prosenttia vastaajista oli jokseenkin tai täysin eri mieltä. 70 prosenttia vastaajista koki tietävänsä mitä asuntolainan vakuuksilla tarkoitetaan, 16 prosenttia oli jokseenkin tai täysin eri mieltä asiasta. 13 prosenttia vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä. Asuntolainan hakemista ja nostamista oli harkinnut 34 prosenttia vastaajista ja 51 prosenttia vastaajista ei. 16 prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä asiasta. 36 prosenttia vastaajista koki käsirahan säästämisen helpoksi, 38 prosenttia ei taas kokenut sen olevan helppoa ja 26 prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä. Viimeinen väittämä oli ”Työmarkkinoiden epävarma tilanne vaikuttaa asunnon ostopäätökseen omalla kohdallani”. 54 prosenttia oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä, 26 prosenttia oli jokseenkin tai täysin eri mieltä ja 20 prosenttia ei ollut samaa eikä eri mieltä.

Olen itse todella yllättynyt saamiini vastauksiin liittyen asunnon ostoa sekä säästämistä. Toki näistä asioista ei voida sanoa mikä on oikein ja mikä väärin. Esimerkiksi kysymyksessä ”säästätkö tällä hetkellä?” yllätyin siitä, kuinka moni pystyy säästämään myös opiskelujen ohella. Samoin oli hienoa nähdä, kuinka

moni vastaajista uskoo Suomen taloustilanteen nousevan ja työpaikkoja syntyvän lisää. Eniten yllätyin kysyessäni, lainan takaisinmaksun turvaamista johon moni vastasi työntekemisen. Itse en ajattele sen olevan turvavaihtoehto.

Vastausten määrä oli mielestäni riittävä määrä tilannekatsaukseeni. Oli myös tärkeää, kuinka moni vastaaja oli kirjoittanut vastauksiin omia kokemuksia. Ilman näitä vastauksia en olisi saanut näin paljon hyödyllistä tietoa.

6 RAHOITUSASIAINTUNTIJAN HAASTATTELU

Työelämän näkökulmaa toin työhöni haastatteleamalla Rovaniemen Nordean konttorinjohtajaa. Haastattelin Tuula Niemelää, joka johtaa Rovaniemen Nordean asuntolainoihin painottuvaa konttoria. Tuula Niemelä on toiminut useissa pankin tehtävissä ja kokemusta löytyykin jo 31 vuotta pankkityöstä. Asuntolainoihin painottuvaa konttoria hän on johtanut 5 vuotta.

Haastattelumme tapahtui 29.02.2016 Nordean konttorissa, toisessa kerroksessa. Halusin saada konttorinjohtajan mielipiteitä tekemääni kyselyyn ja kyselyn vastauksiin. Samalla keskustelimme rahoituksen saamisesta ennen ja vertasimme sitä tähän päivään. Haastattelun aloitin kysymällä ”Millaista oli rahoituksen hakeminen ennen?”

Konttorinjohtaja kertoi minulle esimerkkejä 20 vuoden takaa. Silloin rahoitusta haettiin aina suoraan pankinjohtajalta, laina-ajat olivat lyhyempiä ja lainojen korot korkeita. Laina-ajat olivat normaalista noin 10 vuotta ja korot noin 18-19 prosenttia. Rahoitusta haettaessa ei kilpailutettu pankkeja, vaan jokaisella pankilla olivat samat lainaehdot, sekä marginaali. Tästä voidaan päätellä, että asiakkaiden uskollisuus omaa pankkia kohtaan oli vahvempi. Nykyään taas rahoitusta hankkiessa kilpailutetaan useiden pankkien välillä ja etsitään sitä edullisinta vaihtoehtoa.

Keskustelimme myös siitä, miten rahoitusta haettiin. Ennen rahoitusta hankkiessa riitti pelkkä vakuus, useimmiten vakuutena toimi henkilötakaus. Takaajan tuli taata koko lainan määrä. Suurin muutos rahoituksen hankkimiseen tapahtui vuonna 1998, kun takauslaki muuttui. Sen jälkeen ostettava kohde on toiminut osa-vakuutena rahoitusta hankkiessa. Konttorinjohtaja kertoi minulle, että takauslain muutoksen myötä asuntoja ostettiin enemmän.

Nykyään rahoitusta hankkiessa tärkein asia on rahoituksen hankkijan maksukyky. Rahoituksen hankkijan tulee siis pystyä maksamaan lainan lyhennyserät sekä korot, lisäksi talouden tulee kestää mahdollisten korkojen nousut

sekä elämän muutokset. Ennen rahoituksen myöntämistä tehdäänkin tulo- menoarvio, tällä kartoitetaan asiakkaan maksukykyä. Keskustelimme siitä, kuinka matalalla korot ovat tällä hetkellä ja kuinka monet rahoituksen hankkija ei välttämättä ajattele ollenkaan mahdollisten korkojen nousua. Toteuttamassani kyselyssä yksi kysymyksistäni olikin ”Miten turvaisit lainan takaisin maksun?” Suuri osa vastaajista oli vastannut tähän säännöllisellä säästämisellä. Tuula Niemelä kertoikin minulle säästämisen tärkeydestä, ennen rahoituksen hankkimista ja etenkin sen jälkeen. Säästämisellä saadaan turvattua mahdollisten korkojen nousut sekä muut elämänmuutokset. Pankki tarjoaa myös erilaisia vaihtoehtoja lainan takaisinmaksun turvaamiseksi, kuten esimerkiksi korkokatto sekä vakuutukset. Tuotteet ovat tarkoitettu juuri elämäntilanteiden muutoksiin.

Keskustelimme myös siitä, kuinka 1.7.2016 uusi laki astuu voimaan, laki liittyy käsirahan säästämiseen. Ensiasunnon ostajalla tulee olla 5 prosenttia säästettynä ostettavan kohteen hinnasta. Asunnon vaihtoa miettiessä tuleekin olla taas 10 prosenttia säästettynä. Tällä lain voimaan astumisella on varmasti suurta vaikutusta rahoituksien hankkimiseen sekä myöntämiseen.

Kyseisen lain tarkoituksena on kontrolloida kansan ylivelkaantumista. Tässäkin tilanteessa tutkitaan sitä, onko rahoituksenottajalla maksukykyä ostaessaan asuntoa vai onko kohde liian arvokas. Laki säätelee myös sitä, onko takaaja tarpeeksi kyvykäs takaaja.

Kyselyni tuloksista selviää, että suurin este rahoituksen hankkimiseen on työllisyystilanne sekä pääoman puute. Suurin osa tämän hetkisistä työsuhteista on määrä aikaisia tai osa-aikaisia, lisäksi nuoret opiskelevat pidempään. Kysyin konttorinjohtajan mielipidettä tämän hetkiseen taloustilanteeseen ja sitä uskooko hän työllisyystilanteen parantuvan tulevaisuudessa. Tuula Niemelä uskoo, että tulevaisuudessa yhä useampi ryhtyy yrittäjäksi, mutta uskoo myös suurten ikäluokkien eläköitymisen avaavan enemmän työpaikkoja nuorille.

Kyselyssäni kysyin mikä olisi mahdollisesti ensimmäinen kohde ostettaessa ensiasuntoa ja suurin osa vastaajista vastasi omakotitalon. Konttorinjohtaja kertoi, että 20 vuotta sitten ensimmäisenä ostettiin useimmiten pieni yksiö, kun perhe

alkoi kasvaa, aloitettiin etsimään suurempaa kohdetta. Keskustelimme myös siitä, kuinka omakotitalon kustannukset ovat korkeammat verrattuna esimerkiksi rivitaloon. Olikin yllättävää, kuinka suuri osa nuorista halusi ensimmäisen kohteen olevan omakotitalo.

Konttorinjohtaja halusi nostaa kaksi tärkeää asiaa esiin tutkimuksessani, ensimmäinen on säästäminen ja toisena maksukyky. Nämä asiat ovat tärkeitä asioita nykypäivänä rahoitusta hankkiessa. Omasta mielestäni säästämisen tärkeyttä tulisi korostaa etenkin nuorille, jotka ovat tulevaisuuden asuntojen ostajia.

7 POHDINTA

Opinnäytetyössäni käsittelen pinnalla olevaa asiaa eli käsirahan säästämistä omaa asuntoa varten. Aihe on toistaiseksi vain puhututtanut, mutta 01.07.2016 uuden lain voimaan astuminen tuo varmasti lisää haastetta asuntoa ostaessa. Tilannekartoituksellani halusin saada selville mitä muut nuoret ajattelevat asunnon ostosta. Tarkoituksenani oli myös herätellä muita nuoria miettimään esimerkiksi säästämistä omaa asuntoa varten tai lainan takaisin maksun turvaamista. Kyselyn vastaaja määrä ylitti kaikki odotukseni, sillä huikeat 261 vastaajaa osallistui tilannekartoitukseeni. Tästä voidaankin todeta, että aihe on selvästi kiinnostanut useampaa nuorta. Kyselyn toteuttaminen oli todella mielenkiintoinen prosessi ja itse sain siitä todella paljon uutta tietoa. Huomasin todella monen kokevan asian monimutkaiseksi tiedonpuutteen vuoksi. Rahoituksen hankkiminen on kieltämättä monimutkainen prosessi etenkin lakien ja sääntöjen muuttumisen myötä. Mielestäni on erittäin tärkeää, että nuoria kannustetaan säästämään omaa asuntoa varten. Tällä hetkellä markkinoidaan yhä enemmän asptilin säästämistä ja mielestäni ikäraja kyseiseen tiliin tulisi alentaa esimerkiksi 15 vuoteen. Tämän avulla helpotettaisiin nuorten mahdollisuuksia oman asunnon ostamiseen.

Opinnäytetyössäni kohderyhmä oli tarkoituksen mukaisesti valittu ryhmä eli Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijat. Tämän vuoksi vastauksia ei pystytäkään yleistämään eli en pysty tekemään laajempia johtopäätöksiä. Työni antaa kuvan valitun kohderyhmän mielteistä, joka on satunnaisesti valittu joukko. Opinnäytetyöni tulosten käytettävyys voi olla kuitenkin valittua näytettä laajempi. Mielestäni tutkimukseni valideetti on hyvä, sillä sain oikealta kohderyhmältä suuren määrän, hyviä vastauksia. Hyvä valideetti kertoo siitä, että tutkimus on luotettava sekä hyödyllinen. Tutkimuksellani olen toteuttanut tilannekartoituksen 261 nuoren opiskelijan tämän hetkistä mielteistä. Luotettavuutta työhön tuo kattavat vastaukset.

Tilannekartoituksestani voidaan päätellä, että suuri osa nuorista ei tiedä rahoituksen hankkimisesta ja sen vaiheista. Kannustamalla nuoria säästämään sekä

rahoituksen hakemisesta kertominen takaa sen, että tulevaisuudessakin Suomessa on asuntojen ostajia. Näistä asioista markkinoiminen edes auttaa sen, ettei nuorten asunnon osto jää käsirahan puuttumiseen.

Opinnäytetyötäni oli mielenkiintoista tehdä ja uskon, että tulevaisuudessakin tästä aiheesta voisi tehdä opinnäytetyön. Esimerkiksi samanlainen tilannekartoitus 5 vuoden päästä, miten maailma on muuttunut ja mitkä ovat sen ajan nuorten mietteet asiasta. Tilannekartoituksia vertaamalla saadaan todella mielenkiintoista tietoa siitä, kuinka asiat ovat muuttuneet. Tällä hetkellä uutisissa keskustellaankin, siitä kuinka opintotuen määrää aiotaan vähentää. Tämä taas tarkoittaisi sitä, että yhä useampi nuori joutuisi nostamaan opintolainaa. Miten tämä asia taas vaikuttaa nuorten käsirahan säästö mahdollisuuksiin?

Työssäni tuon esille säästämisen tärkeyttä, jotta oman asunnon ostaminen on mahdollista. Mieleeni heräsi myös samalla kysymys, miten mahdollisten omien lasteni kohdalla asia on tulevaisuudessa? Omalla kohdallani joudun säästämään käsirahaa, jotta voin ostaa oman asunnon, jonka jälkeen lyhennän noin 20 vuotta lainaa pois, samalla pyrin säästämään pahan päivän varalle eli mahdollisiin elämän tilanteiden muutoksiin. Lisäksi haaveilen matkustelusta eläkkeellä ollessani, joten tätäkin varten minun tulisi säästää. Onko minulla mahdollista kaiken tämän jälkeen säästää omille lapsilleni? Kiristyykö lainan saanti entisestään vai onko rahoituksen hankkiminen tulevaisuudessa yhtä helppoa, kuin 20 vuotta sitten?

LÄHTEET

Alexandria pankkiiriliike 2012. Näin Suomalaiset säästävät ja sijoittavat. Viitattu 11.12.2012 <http://www.slideshare.net/AlexandriaPankkiiriliike/alexandria-pankkiiriliike>.

Asp-tili 2015. Asp-tili ja faktaa asuntosäästämistä. Viitattu 13.12.2015 <http://asptili.fi/>.

Asuntolaina 2015. Ensiasunnon ostajan opas. Viitattu 20.12.2015 <http://www.asuntolaina.org/ensiasunnon-ostaja/>.

Asuntolaina 2015. Kulutusluotot. Viitattu 20.12.2015 <http://www.asuntolaina.org/kulutusluotot/>.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Knupfer, S. & Puttonen, V. 2009. Moderni rahoitus. Helsinki: WSOY.

Kokko, O. 2009. Valitsitko väärän lyhennystavan? Taloussanomat. Viitattu 03.02.2009 <http://www.taloussanomat.fi/oma-raha/2009/02/03/valitsitko-vaaran-lyhennystavan/20092863/139>.

Kuluttajaliitto 2015. Maksuhäiriö merkinnät ja sen vaikutukset. Viitattu 20.12.2015 http://www.kuluttajaliitto.fi/teemat/kuluttajan_talous/raha-asiat_ja_niiden_hoito/maksuhairiomerkinna_ja_sen_vaikutukset.

Leppiniemi, J. 2009. Rahoitus. Helsinki: WSOY.

Loikkanen, H., Pekkarinen, J. & Vartia, P. 2002. Kansantaloutemme – rakenteet ja muutos. Helsinki: Taloustieto Oy.

Martikainen, T. & Martikainen, M. 2008. Rahoituksen perusteet. Helsinki: WSOY.

Mtv 2016. Suomalaiset säästävät entistä ahkerammin. Viitattu 30.10.2015 <http://www.mtv.fi/uutiset/kotimaa/artikkeli/suomalaiset-saastavat-entista-ahkerammin/5529282>.

Niemelä, T. 2016. Nordea Pankki Suomi Oyj. Konttorinjohtajan haastattelu 29.02.2016.

Nordea 2016. Asp-laina. Viitattu 13.12.2015 <http://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/lainat/asuminen/asp-laina.html>.

Nordea 2016. Asuntolainan korko ja lyhennystavat. Viitattu 07.03.2016
<http://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/lainat/asuminen/asuntolainan-korko-ja-lyhennystavat.html>.

Ojasalo, K., Moilanen, T & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Opiskelija kysely 2016. Lapin ammattikorkeakoulu. Helmikuu 2016.

Sijoitustieto Finland Oy 2015. Rahastosijoittaminen. Viitattu 29.05.2015
<https://www.sijoitustieto.fi/rahastosijoittaminen>.

Sijoitusrahastot 2012. Rahastosijoittaminen pähkinänkuoressa. Viitattu 29.02.2012 <http://sijoitusrahastot.org/rahastot-sijoitusrahasto-opas/rahastosijoittaminen-pahkinankuoressa/>.

Sijoitustieto Finland Oy 2015. Sijoittaminen osakkeisiin. Viitattu 03.01.2016
<https://www.sijoitustieto.fi/sijoittaminen-osakkeisiin>.

Taloussanomat 2013. Moni valitsee korkokaton, ei ehkä kannattaisi. Viitattu 05.01.2016 <http://www.taloussanomat.fi/asuminen/2013/07/31/moni-valitsee-korkokaton-ei-ehka-kannattaisi/201310516/310>.

Valtiokonttori 2015. Laina takaukset ja korkotuet. Viitattu 17.08.2015
http://www.valtiokonttori.fi/fi/Kansalaisille_ja_yhteisoille/Lainat_takaukset_ja_korkotuet/Valtiontakaukset/Usein_kysyttya.

LIITTEET

Liite 1. Webropol kysymykset

Liite 2. Rahoitus asiantuntijan haastattelun kysymykset

Liite 1. Webropol-kysymykset

1. Sukupuolesi?

Nainen / Mies

2. Ikä?

18-20/ 21-25/ 26-30 / Yli 31

3. Mitä alaa opiskelet?

Avoin kysymys

4. Oletko työelämässä tällä hetkellä?

Kyllä / En

5. Säästätkö tällä hetkellä?

Kyllä / En

6. Jos vastasit kyllä, millä tavalla?

Avoin kysymys

7. Tiedätkö mikä on asp-tili?

Kyllä / En

8. Oletko suunnitellut oman asunnon ostoa?

Kyllä / En / En osaa vastat

9. Jos vastasit kyllä, onko sinulla mahdollista takaajaa lainaa varten?

Kyllä / Ei / En osaa vastata

10. Onko sinulla kokemuksia rahoituksen hankkimisesta?

Avoin kysymys

11. Koetko rahoituksen saamisen haastavaksi?

Kyllä / En / En osaa vastata

12. Jos vastasit kyllä, miksi?

Avoin kysymys

13. Jos suunnittelet oman asunnon ostoa olisiko kohde?

Omakotitalo / Rivitalo / Kerrostalo / Paritalo

14. Miten turvaisit lainan takaisin maksun?

Vakuutuksilla / Säännöllisellä säästämällä / Jokin muu mikä?

15. Mikä on suurin esteesi oman asunnon ostamiselle?

Avoin kysymys

16. Uskotko tämän hetkisen heikon taloustilanteen vaikuttavan työnsaanti mahdollisuuksiisi?

Avoin kysymys

17. Likertin asteikko-kysymykset (Täysin samaa mieltä - Täysin eri mieltä)

- Säästäminen on tärkeää tulevaisuuden kannalta
- Omassa asunnossa asuminen on taloudellisempaa kuin vuokralla asuminen
- Käsirahan säästäminen on helppoa
- Olen jo harkinnut asuntolainan hakemista ja nostamista
- Tiedän mitä asuntolainan vakuuksilla tarkoitetaan
- Työmarkkinoiden epävarma tilanne vaikuttaa asunnon ostopäätökseen omalla kohdallani

Liite 2. Rahoitus asiantuntijan haastattelun kysymykset

1. Rahoituksen hakeminen ennen verrattuna tähän päivään
2. Mielipiteesi Suomen taloustilanteeseen ennen verrattuna tähän päivään
3. Mikä on tärkein asia rahoitusta hankkiessa?